

Parlamentul
Republicii Moldova

DBJ-07 nr. 214
21 aprilie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(nr.96 din 12.04.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și, reieșind din analiza efectuată relatăm următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către dna Olesea Stamate, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(1) din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, proiectul de lege instituie norme tranzitorii la Legea nr.64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție potrivit cărora activitatea Curții Supreme de Justiție, în noua componentă, va începe la data când Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, va numi cel puțin 9 judecători evaluați în conformitate cu prevederile Legii nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție. Până la acel moment, Curtea Supremă de Justiție, continuă să funcționeze în componența actuală și judecă cauzele date prin lege în competența sa. Până la selectarea președintelui și vicepreședintelui Curții Supreme de Justiție în modul stabilit de Legea nr.64/2023, Consiliul Superior al Magistraturii va desemna o persoană din rândul judecătorilor Curții Supreme de Justiție care va asigura interimatul funcției de președinte al Curții Supreme de Justiție în baza Legii nr.514/1995 privind organizarea judecătorească. Adicional, prin proiect se ajustează termenele cuprinse în Legea nr.65/2023 în partea ce ține de aprobarea componentei nominale a comisiei de evaluare de către Parlament.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile art.66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. La examinarea proiectului de lege se va ține cont de prevederile art.58 din Regulamentul Parlamentului, în conformitate cu care *proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare*. Potrivit prevederilor art.32 alin.(1) din Legea nr.100/2017, *proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect*. Menționăm că, astfel de expertize nu au fost asigurate de autorii proiectului. În acest context, proiectul Legii necesită

a fi coordonat cu Ministerul Justiției, autoritate abilitată cu funcții în domeniul sistemului justiției și de drept.

La fel, în sensul respectării alin.(3) al articolului în cauză, proiectul actului normativ urmează a fi supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Referindu-ne la conținutul nemijlocit al proiectului de lege comunicăm următoarele:

1. La art.I, norma propusă la alin.(4) potrivit căreia activitatea Curții Supreme de Justiție, în noua componentă, va începe la data numirii a cel puțin 9 judecători evaluați în conformitate cu prevederile Legii nr.65/2023 urmează a fi corelată cu prevederile art.7 alin.(7) al Legii nr.64/2023, în conformitate cu care ***judecătorul Curții Supreme de Justiție își începe activitatea din ziua indicată în decretul de numire în funcție***. Amintim că, potrivit autorilor proiectului legii nr.60 din 7 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, aceasta dată se va stabili de Consiliul Superior al Magistraturii, după consultarea judecătorului și va fi menționată în propunerea de numire a judecătorului Curții Supreme de Justiție. Acest fapt este benefic pentru judecătorii de carieră care vor fi promovați la Curtea Supremă de Justiție, permițându-le să finalizeze dosarele care le-au fost distribuite. Obiecția este valabilă și pentru norma propusă la alin.(5) art.I din proiect.

Cu referire la judecătorii numiți pentru ca Curtea Supremă de Justiție să poată activa în noua componentă, menționăm că potrivit prevederilor art.6 coroborate cu prevederile art.7 al Legii nr.64/2023, Curtea Supremă de Justiție este compusă din 20 de judecători - 11 din rândul judecătorilor și 9 din rândul avocaților, procurorilor sau profesorilor universitari. La stabilirea acestui raport, potrivit notei informative anexate la proiectul legii nr. 60 din 7 martie 2023, s-a ținut cont de opinia Comisiei de la Veneția (§38 din CDL-AD (2022)024), precum și de recomandările Direcției de Justiție a Consiliului Europei (DG JUST) potrivit cărora *o parte semnificativă din componentă Curții Supreme de Justiție trebuie să fie asigurată din rândul judecătorilor de carieră*. Prin urmare, la funcționarea Curții Supreme de Justiție în componentă propusă de cel puțin 9 judecători este necesar a fi respectat echilibrul între reprezentanții judecători și cei non-judecători, astfel încât majoritățile decizionale să nu poată fi asigurate exclusiv de voturile unuia dintre aceste grupuri.

Totodată, menționăm faptul că, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul justiției, în temeiul art.4 alin.(1) lit.c), decide asupra demersului în interesul legii. Potrivit art.5 alin.(4) al Legii nr.64/2023, *demersul în interesul legii declarat admisibil se examinează în ședință publică de un complet de judecată din 11 judecători ai Curții Supreme de Justiție, alții decât cei care au depus demersul în interesul legii*. Astfel, funcționalitatea Curții Supreme de Justiție în componentă redusă de 9 judecători va exclude posibilitatea examinării demersurilor în interesul legii.

2. La art.I, norma propusă la alin.(5) stabilește că, Curtea Supremă de Justiție continuă să funcționeze în componentă actuală și judecă cauzele date prin lege în competența sa, până la data la care Președintele Republicii Moldova va numi cel puțin 9 judecători evaluați. Potrivit notei informative la proiect, noile competențe ale Curții, precum și modul de organizare și funcționare a acesteia vor fi aplicate din momentul în care vor fi numiți judecători la Curtea Supremă de Justiție care au trecut procedura de evaluare conform Legii nr.65/2023. Modificările propuse au efect și asupra constituirii completelor de judecată, cât și asupra schimbării membrilor acestora. Astfel, prin normă propusă, acțiunea Legii nr.789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție urmează a fi extinsă până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componentă. În acest sens, ținem să menționăm că, noua Lege a

Curții Supreme de Justiție a intrat în vigoare la 6 aprilie 2023. În temeiul art.13 alin.(3) al Legii nr.64/2023, la data intrării în vigoare a acesteia, Legea nr.789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție se abrogă. În ceea ce privește efectele abrogării, art. 66 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prevede că „*abrogarea unei dispoziții sau a unui act normativ are întotdeauna un caracter definitiv*”, iar conform art. 68 alin. (3) din aceeași lege, „*actul normativ abrogat sau prevederi ale acestuia abrogate nu se repun în vigoare în cazul abrogării actului care a prevăzut abrogarea lor*”. Prin urmare, intrarea în vigoare a Legii nr.64/2023 presupune încetarea de aplicare a prevederilor Legii nr.789/1996.

3. Cu referire la respectarea normelor de tehnică legislativă, menționăm că denumirea corectă a actelor normative supuse modificării și utilizate în textul proiectului este:

- Legea nr.64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție;
- Legea nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;
- Legea nr.514/1995 privind organizarea judecătorească.

4. Textul ce vizează sursa publicării legilor modificate urmează a fi conformat prevederilor Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative aprobată de Biroul permanent al Parlamentului nr.3 din 2 februarie 2022 și se va expune conform următoarei scheme (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului).

5. În textul introductiv la art.I , după paranteza în care se indică sursa publicării precizarea „*se modifică, după cum urmează*” se va substitui cu textul „*se completează cu alin.(4)-(7) cu următorul cuprins*”.

În concluzie, sugerăm autorilor reexaminarea prevederilor proiectului de lege nr.96 din 12.04.20232 prin prisma observațiilor invocate în aviz.

**Șeful Direcției generale
Ion CREANGĂ**

ex.: Olesea Bostan
tel.: 820-237
e-mail: olesea.bostan@parlament.md